

Værd at vide om sæddonation

Af journalist Anne Buur

For nogle ufrivilligt barnløse vil det blive aktuelt at tage stilling til æg- eller sæddonation undervejs i behandlingsforløbet. Mange finder beslutningen svær, og der kan være mange tanker, og spørgsmål som trænger sig på, hvilket er helt naturligt. Tankerne og overvejelserne omkring, hvorvidt man skal bruge en donor, kan vi desværre ikke være behjælpelige med i foreningen. Det er et personligt valg, man skal træffe, enten som single eller i fællesskab med sin partner. Spørgsmål af praktisk karakter kan vi imidlertid godt hjælpe med. Vi har derfor talt med Cryos om proceduren i forbindelse med sæddonation.

Grundstenen til Cryos blev lagt tilbage i 1981, da grundlægger, Ole Schou, en nat drømte om frossen sæd. Efterfølgende vågnede han op med en vision om at lære alt, hvad der var værd at vide om emnet, hvilket endte med at gøre ham til en af de førende eksperter på området. Og resten er historie, som man siger, for i dag kan Cryos bryste sig af at være en international virksomhed med verdens største udvalg af anonyme og ikke-anonyme donorer med levering af sæd til mere end 100 lande.

I LFUB har vi talt med Clinic Account Manager hos Cryos, Susanne Juhl, om nogle af de praktiske spørgsmål, man som ufrivilligt barnløs kan ønske

svar på, inden man beslutter sig for at bruge en sæddonor.

Hvordan kommer jeg i gang?

Når man er patient på en fertilitetsklinik, vil personalet tale om proceduren i forbindelse med donation, hvis det er aktuelt i forhold til behandlingen. Her vil snakken blandt andet falde på, hvilken type donor man skal vælge, og hvilke overvejelser man skal gøre sig, inden man træffer sit valg.

”Man skal overveje, hvad der er vigtigt, inden man træffer et valg. Er det udseendet, eller er det måske måden, han skriver til dig i et personligt brev? Det er meget individuelt, hvad folk vægter højest, og det er et meget personligt valg. Man skal også tidligt i processen beslutte, om man ønsker en anonym eller ikke-anonym donor,” forklarer Susanne Juhl.

Hun fortæller, at der er en tendens, som viser, at heteroseksuelle par oftere vælger en anonym donor, mens solomødre og lesbiske er mere tilbøjelige til at vælge en åben donor. Hvorvidt man beslutter sig for den ene eller den anden type donor, er en individuel beslutning, som skal tages på baggrund af, hvad der føles mest rigtigt. Der er med andre ord ikke noget rigtigt eller forkert valg.

”At finde en donor er et meget personligt valg. Der er mange at vælge imellem, men det er ikke sikkert, at man finder den helt perfekte donor. Man skal forsøge at finde et godt match, og gå efter den eller de donorer, man falder for. Når man har fundet nogle favoritter, kan man holde dem op imod hinanden. Det er vigtigt, at man giver det tid og mærker efter, hvad der føles rigtigt,” siger Susanne Juhl.

Proceduren for sæddonorerne – hvilke tests skal de igennem?

Første skridt for potentielle sæddonorere på Cryos er at aflevere en sædprøve. Typisk skal der laves mellem en og tre sædprøver, så man fra klinikens side kan vurdere kvaliteten. Det er vigtigt, at sædkvaliteten er god, fordi sæden skal kunne tåle at blive frosset ned.

Næste skridt er at udfylde et skema med medicinske spørgsmål, som også kommer omkring sygehistorikken i den nærmeste familie. Dernæst er

der en opfølgende samtale, hvor der bliver spurgt ind til svarene i skemaet, og hvor eventuelle supplerende spørgsmål skal besvares af donoren.

Under samtalen observerer personalet, om donoren formår at holde øjenkontakt og agere naturligt. Der spørges også ind til ham selv i forhold til eventuelle sygdomme.

Der foretages også en fysisk undersøgelse, hvor der lægges vægt på, at donoren har en normal kropsbygning. Ved tvivlsspørgsmål inddrages lægen eller genetikeren. For at gå videre til næste skridt i udvælgelsen, skal donoren have en fysisk fremtoning, der hører ind under normalområdet.

Efterfølgende bliver donoren testet for 46 recessive genetiske sygdomme, blandt andet cystisk fibrose, som 3% af befolkningen lider af. Susanne forklarer, at Cryos er en af de sædbanker, som tester for flest sygdomme.

Består denne prøve, kan han godkendes som donor, og han skal nu tage stilling til, om han ønsker at være anonym eller ikke anonym.

”Der er en stigende tendens til at vælge at være ikke-anonym. Det vigtigste for os er, at donoren har taget stilling. Det er hans helt eget valg. Er han under 25 år, trigger det automatisk en modenhestest, hvis han vælger at være ikke-anonym. Vi skal sikre os, at han er klar til det, og forstår, hvad det indebærer,” fortæller Susanne Juhl.

Ud af de potentielle donorer, der henvender sig hos Cryos, klarer kun 5-10% sig gennem nåleøjet og bliver godkendt som donorer. Selvom man måske ikke bliver godkendt som donor, betyder det ikke, at man ikke selv kan stifte familie i fremtiden.

Mulighed for rådgivning

Står man som kvinde eller par overfor at skulle vælge en sæddonor, kan der måske være behov for en samtale med personalet hos Cryos.

”Vi oplever, at mange vælger ikke at dele deres situation med andre. Det betyder selvfølgelig, at man kan stå alene med sine spørgsmål. Men vi er her for at hjælpe, og vi er vant til at rådgive. Derfor er man altid velkommen til at ringe til os, hvis man har spørgsmål,” forsikrer Susanne Juhl. ●